

“Αν και οί μεγαλοφύεις ἄνδρες, οί προεδρεύοντες τῶν τοιούτων δικαστηρίων, ἐξασκοῦσιν αὐθαίρετον ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας, τῆς ὑπολήψεως, τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς τῶν ὑπηκόων τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος· ἂν καὶ ἐν τοῖς περιβάλοις τούτοις διαδραματίζονται καθημερινῶς σκηναὶ ἀποσπῶσαι τὰ δάκρυα ἀγγέλων, τὸ κοινὸν ἀποκλείεται αὐτῶν καὶ μόνον ἐκ τῶν ἐφημερίδων μανθάνει ἀτελῶς τὰ ἐν αὐτοῖς συμβαίνοντα. Οὐκ ὀλίγον λοιπὸν ὠργίσθη ὁ κύριος Φάνγκ, ἰδὼν ἓνα ἄνθρωπον ἐλθόντα ἄνευ ἀδείας καὶ μετὰ τρόπου προδιδόντος ἑλλειψίν σεβασμοῦ πρὸς τὴν δικαστικὴν ἀρχήν.

«Τί εἶναι; ποῖος εἶναι αὐτός; διώξατέ τον, ἀνεκραύγασεν ὁ κύριος Φάνγκ. Κενώσατε τὸ ἀκροατήριον.

— Θέλω νὰ δμιλήσω, εἶπεν ὁ νεοεθλὼν. Δὲν θέλω νὰ ἐξέλθω. Εἶδον τὰ πάντα. Εἶμαι ὁ βιβλιοπώλης. Ζητῶ νὰ καταθέσω ἐνόρκως. Οὐδεὶς δύναται νὰ με διώξη. Πρέπει νὰ με ἀκούσητε, κύριε Φάνγκ. Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μοι ἀρνηθῆτε τοῦτο.»

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὠμίλει ἐν τῷ δικαίωματί του. Ἐφαίνετο ἀποφασιστικὸς καὶ ἀμετατρέπτου χαρακτῆρος· τὸ πρᾶγμα καθίστατο σοβαρὸν, καὶ πᾶσα ἀρνησις θὰ συνεπήγετο σπουδαίας συνεπειάς.

«Ὁρκίσσατε τὸ ἄτομον αὐτὸ, ὑπετονθόρυσεν ὁ Φάνγκ, ἐκὼν ἀέκων. Ἐλα, τί ἔχετε νὰ καταθέσητε;

— Ἴδου, εἶπεν ὁ βιβλιοπώλης. Εἶδον τρία παιδίον, αὐτὸ τὸ συλληφθὲν καὶ ἄλλα δύο, περιπατοῦντα εἰς τὸ ἀντίπερον μέρος τῆς ὁδοῦ, ἐν ᾧ ὁ κύριος ἀνεγίνωσκε. Τὴν κλοπὴν διέπραξεν ἐν ἀπὸ τὰ δύο ἄλλα· τὸ εἶδον με τοὺς ἰδίους μου ὀφθαλμοὺς, ὡς εἶδον ὁμοίως τὴν ἐκπληξίν καὶ τὴν ἀπορίαν τοῦ εὐρισκομένου ἐνώπιόν σας.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ ἐντιμὸς βιβλιοπώλης ἀσθμαίνων, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἠσύχασε καὶ ἠδυνήθη ἐν ἀνέσει νὰ φηγηθῆ λεπτομερῶς πῶς συνέβη ἡ κλοπή.

«Διατί δὲν ἤλθατε γρηγορώτερα; ἠρώτησεν ὁ κύριος Φάνγκ μετὰ τινος στιγμᾶς σιωπῆς.

— Δὲν εἶχα κινῆνα διὰ νὰ φυλάξῃ τὸ κατάστημα, ἀπεκρίθη ὁ βιβλιοπώλης. Ὅλοι ἔτρεξαν πρὸς καταδίωξίν τοῦ κλέπτου. Μόλις πρὸ πέντε λεπτῶν εὔρον ἓνα, καὶ ἀμέσως ἔτρεξα νὰ ἔλθω ἐδῶ.

— Ὁ μὴνυτῆς λοιπὸν ἀνεγίνωσεν, ἢ ὄχι; ἠρώτησεν ὁ κύριος Φάνγκ μετὰ νέαν σιγῆν.

— Ναί, ἀπεκρίνατο ὁ μάρτυς, ἀνεγίνωσκε τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἀκόμη κρατεῖ εἰς χεῖρας.

— Ἄ! ἄ! τὸ βιβλίον αὐτό; εἶπεν ὁ Φάνγκ. Τὸ ἐπλήρωσε;

— Ὅχι, ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ βιβλιοπώλης ὑπομειδιῶν.

— Δὲν τὸ ἐσυλλογίσθη, πραγματικῶς, κα-

λέ μου ἄνθρωπε, ἀπήντησεν ἀφελῶς ὁ ἀφηρημένος γέρον.

— Ὁραῖος τῇ ἀληθείᾳ κατήγορος, καταμηνύων ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης ἐν δυστυχημένον παιδίον, εἶπεν ὁ Φάνγκ, καταβάλλων κωμικὰς προσπαθείας διὰ νὰ φανῆ συμπονῶν τὸν Ὀλιβερ. Νομίζω, σέρ, ὅτι ἐπήρατε τὸ βιβλίον μετὰ τρόπον λίαν ἀξιόμειπτον, διὰ νὰ μὴ εἰπω τι πλέον, καὶ εἴσθε πολὺ εὐτυχῆς, διότι ὁ βιβλιοπώλης δὲν σᾶς καταμηνύει διὰ τοῦτο. Ἄς σᾶς χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα τοῦτο, σέρ, ἄλλως δὲν θὰ διαφύγητε τὸν πέλεκυν τοῦ νόμου. Ἄναιρῶ τὴν κατὰ τοῦ παιδίου τούτου ἐκδοθεῖσαν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν. Κενώσατε τὴν αἴθουσαν.

— Διᾶβολε! ἀνεφώνησεν ὁ γέρον κύριος, μὴ δυνάμενος νὰ συγκρατήσῃ ἐπὶ πλέον τὴν ὀργήν του. Διᾶβολε! θέλω...

— Κενώσατε τὴν αἴθουσαν! ἀνεκραύγασεν ὁ πταισματοδίκης. Κλητῆρες, με ἀκούετε! Κενώσατε τὴν αἴθουσαν!»

Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη, ὁ δὲ κύριος Μπράουνλω ὠδηγήθη ἔξω, κρατῶν τὸ βιβλίον εἰς τὴν μίαν χεῖρα, τὴν ῥάβδον του εἰς τὴν ἑτέραν καὶ ὑπὸ ἀκατασχέστου θυμοῦ κατεχόμενος.

Ἐφθασεν εἰς τὴν αὐλήν, ἐκεῖ δὲ κατηνάσθη ὄλος ὁ θυμὸς του. Ὁ μικρὸς Ὀλιβερ Τουίστ ἔκειτο ἐκτάδην κατὰ γῆς· τὸ ὑποκάμισόν του ἦτο ἀνοικτὸν, τοὺς δὲ κροτάφους του εἶχον βρέξει διὰ ψυχροῦ ὕδατος· ἦτο ὠχρὸς ὡς νεκρὸς, τὰ δὲ μέλη του ἐκινούντο σπασμωδικῶς.

«Ταλαίπωρον παιδίον! ταλαίπωρον παιδίον! εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω, κύπτων πρὸς τὸν Ὀλιβερ· ἄς τρέξῃ κἀνεὶς νὰ φέρῃ γρηγόρα μίαν ἄμαξαν!»

Ἐφερον τὴν ἄμαξαν καὶ ὁ Ὀλιβερ ἀπετέθη μετὰ προσοχῆς ἐφ' ἑνὸς τῶν προσκεφαλαίων αὐτῆς, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου ἐκάθησεν ὁ γέρον κύριος.

«Θέλετε νὰ σας συνοδεύσω; ἠρώτησεν ὁ βιβλιοπώλης.

— Βεβαίωτατα, καλέ μου φίλε, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπράουνλω. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ σας λησμονήσω καὶ πάλιν. Κρατῶ πάντοτε ἐκεῖνο τὸ κατηραμένον βιβλίον σας. Ἀναβῆτε. Ταλαίπωρον παιδίον! Δὲν πρέπει νὰ χάνωμεν στιγμὴν.»

Ὁ βιβλιοπώλης ἐπέβη τῆς ἄμαξης καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησεν.

**Ἐπταὶ συνέχεια.*

**Π

ΠΕΡΙ ΕΥΘΥΜΙΑΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἐσμᾶίλς περὶ χαρακτῆρος).

Ἐπάρχει λόγιον διδάσκον ὅτι πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὰ μέγιστα συντελεῖ καὶ ἡ ἰδιοσυγκρασία, ὅπως καὶ τὰ προτερόρηματα τοῦ ἀνθρώπου. Οἰαδῆποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀλήθεια τῆς γνώμης ταύτης, βέβαιον ὅτι ἡ εὐτυχία ἐξαρτᾶται πρὸ πάντων ἐκ τῆς ὁμαλότητος τοῦ ἤθους, ἐκ τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἀνοχῆς, τῆς ἀγκυθότητος καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον

ἀγάπης. Καί εἶναι ἀληθέστατον τὸ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ρηθὲν, ὅτι ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀναζητοῦντες τὸ καλὸν ἀνευρίσκομεν τὸ ἡμέτερον.

Ἐπάρχουσι φύσεις τόσῳ πλουσίως πεπρωκισμένοι, ὥστε γνωρίζουσι ἢ ἀνευρίσκουσι πανταχοῦ τὸ καλόν. Δι' αὐτὰς αἱ μέγιστα τῶν συμφορῶν ἐνέχουσι καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς παρηγορίας ἢ τῆς χαρᾶς· οὐδὲ ὑπάρχει δι' αὐτὰς οὐρανὸς τόσον σκοτεινός, ὥστε νὰ μὴ διαβλέπωσιν ἡλιακὴν ἀκτίνα. Ὁ ἥλιος δὲν εἶναι πάντοτε φραγτὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν τοιαύτης φύσεως ἀνθρώπων, ἀλλὰ παρηγορίαν ἀνευρίσκουσιν ἐν τῇ σκέψει ὅτι εἶναι εἰς τὴν θέσιν του, κεκαλυμμένος ἐκεῖ δι' ἀγαθόν τι καὶ συνετὸν αἴτιον.

Οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι εἶναι ἀληθῶς ἐπιφθονοί. Ἐγούσιν ἀκτινοβόλημα ἐν τῷ ὀφθαλμῷ, ἀκτινοβόλημα ἡδονῆς, εὐαρεσκείας, εὐσεβοῦς εὐθυμίας, φιλοσοφίας, ὀνομάσατε αὐτὸ ὅπως θέλετε. Ἡ καρδία τῶν εἶναι πεποτισμένη ὑπὸ ἡλιακοῦ φωτός, καὶ τὸ πνεῦμά τῶν χρωματίζει διὰ τῶν ἰδίων χρωμάτων πάντα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα βλέπουσι. Ὅταν ἔχῃσι λύπη· ὑφίστανται αὐτὰς γενναίως, ἄνευ ἀντεγκλήσεων καὶ μεμφμοιρίας· δὲν καταναλίσκουσι τὴν δραστηριότητα αὐτῶν εἰς ἀνωφελεῖς κλαυθμηρισμούς, ἀλλ' ἀνδρείως παλαίουσιν καὶ γνωρίζουσι νὰ συλλέγουσι τὰ ὀλίγα ἄνη, ἅτινα συναντῶσιν ἐν τῇ πορείᾳ τῶν.

Δὲν πρέπει νὰ νομίσῃ τις ὅτι οἱ ἄνθρωποι, περὶ ὧν ὁ λόγος εἶναι ἐλαφρόνοος καὶ ἐπιπόλαιοι, τὸναντίον οἱ ἐξοχώτεροι ἄνδρες, οἱ νοημονέστεροι εἶναι ἐν γένει οἱ εὐθυμότεροι, οἱ ἀξιοραστότεροι, οἱ πληρεῖς ἐμπιστοσύνης καὶ εὐλικρινείας. Ὁ σώφρων ἀνήρ, ὁ εὐρεῖαν ἔχων τὴν διάνοιαν, γινώσκει νὰ διακρίνῃ τὴν ἡθικὴν λάμπιν διὰ μέσον τοῦ πυκνοτάτου σκότους. Ἐν τῇ ἐνσκηψάσῃ συμφορᾷ βλέπει ἐρχόμενον τὸ ἀγαθόν, ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τὴν τάσιν τῆς φύσεως πρὸς ἀνάκτησιν τῆς υἰείας, ἐν ταῖς δοκιμασίαις τοῦ βίου τὴν τιμωρίαν καὶ τὴν διδασκαλίαν, ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ τοῖς πόνοις διδάσκειται τὸ θάρρος, τὴν πείραν καὶ τὰ ἄριστα διδάγματα τοῦ πρακτικοῦ βίου.

Ὅταν ὁ Ἱερεμίας Τάυλορ ἀπώλεσεν ὅ,τι εἶχεν, ὅταν ἡ μὲν οἰκία αὐτοῦ ἐλεηλατήθη, ἡ δὲ οἰκογένεια ἐξεδιώχθη καὶ ἡ περιουσία του παρεκατετέθη εἰς μεσεγγύησιν, ἡδυνήθη ἔτι νὰ γράψῃ τὰ ἑξῆς· «Ἐπεσα εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀρπάγων καὶ τῶν κλεπτῶν· ἀφῆρεςαν ἀπ' ἐμοῦ τὸ πᾶν. Τί μοι ἐναπέμεινε; Ἀναζητῶ περὶ ἐμὲ καὶ βλέπω ὅτι μοι ἀφῆκαν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὴν ἀξιεράστον γυναικά μου, πολλοὺς φίλους πρὸς παρηγορίαν καὶ τινας πρὸς βοήθειαν. Δύναμαι ἔτι νὰ συζητῶ. Δὲν ἀφῆρεςαν τὴν εὐθυμον φυσιογνωμίαν μου, τὴν εὐτράπελον διάνοιάν μου καὶ τὴν ἀγαθὴν συνείδησιν. Κατέλιπον ἔτι εἰς ἐμὲ τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ

παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν θρησκείαν μου, τὰς ἐλπίδας ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων ἔλεος. Τρώγω καὶ πίνω, κοιμῶμαι καὶ χωνεύω, ἀναγινώσκω καὶ μελετῶ. . .» Ὁ ἔχων τόσον πολυαριθμούς καὶ μεγάλας ἀφορμὰς χαρᾶς, ὁ γνωρίζων νὰ ἐκτιμᾷ αὐτάς, καὶ ὅστις ἐν τούτοις προτιμᾷ νὰ μὴ προσβλέπῃ εἰμὴ εἰς τὰς περὶ αὐτὸν ὀλίγας ἀκάνθας, οὗτος ἀληθῶς αἰσθάνεται μέγαν ἔρωτα πρὸς τὴν θλίψιν καὶ τὴν συμφορὰν.

Ἄν καὶ τὸ εὐθυμον ἦθος ἐν γένει εἶναι συμφορᾶς τῇ ἰδιοσυγκρασίᾳ, δύναται οὐχ ἦττον ν' ἀποκτηθῇ καὶ ἀναπτυχθῇ ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἕξεις. Δυνάμεθα ἐν τῷ βίῳ νὰ προσβλέπωμεν εἰς τὴν καλὴν ὄψιν τῶν πραγμάτων ἢ τὴν κακὴν· ἐφ' ἡμῖν κείται ν' ἀνακαλύπτωμεν εἰς αὐτὰ χαρὰν ἢ λύπην. Ὁ βίος ἔχει τὴν σκοτεινὴν αὐτοῦ πλευρὰν, καθὼς ἔχει καὶ τὴν φωτεινὴν· εἰς τὴν βούλησιν ἡμῶν ἔγκειται νὰ προτιμήσωμεν ταύτην ἢ ἐκείνην. Δυνάμεθα δ' ἐκλέγοντες νὰ ποιήσωμεν χρῆσιν πάσης τῆς θελήσεως ἡμῶν καὶ οὕτω νὰ συνειθίσωμεν εἰς τὸ νὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς ἢ δυστυχεῖς. Δυνάμεθα ν' ἀσκήσωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὸ νὰ θεωρῶμεν τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἰλαρὰν αὐτῶν ὄψιν καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν ζοφερὰν. Ὅταν βλέπωμεν τὸ νέφος ἃς μὴ κλειώμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰς ἀργυροειδεῖς αὐτοῦ περυσίας.

Ἄκτις φωτὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ὑπάρχουσα διαχέει ἐφ' ὅλων τῶν φάσεων τοῦ βίου καθαρότητα, κάλλος καὶ χαρὰν. Ἀκτινοβολεῖ ἐπὶ τῆς ψυχρότητος καὶ θερμαίνει αὐτήν, παρηγορεῖ τὴν δυσπραγίαν, διαλύει τὴν ἀμάθειαν καὶ μετριάζει τοὺς πόνους· νέαν δὲ παρέχει λάμπιν εἰς τὴν διάνοιαν καὶ τὸ κάλλος. Ἄνευ αὐτῆς ὁ ἥλιος τῆς ζωῆς δὲν καθίσταται αἰσθητὸς, τὰ ἄνη εἰς μάτην μαραζίνονται, τὰ θαυμάσια τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς παρερχονται ἀπαρατήρητα καὶ σὺμπασα ἢ πλάσις ἀποβαίνει αὐχμηρὰ καὶ ἄψυχος ἐρημία.

Τὸ εὐθυμον ἦθος εἶναι οὐ μόνον μεγάλη πηγὴ ἀπολαύσεων ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, ἀλλ' εἶναι καὶ σωτήριον διὰ τὸν χαρακτήρα. Συγγραφεὺς τις ἐρωτηθεὶς τίνι τρόπῳ δύναται τις ν' ἀποφεύγῃ τοὺς πειρασμούς, ἀπήνηται· «Ἡ εὐθυμία εἶναι ὁ πρῶτος τῶν τρόπων, ἀλλ' εἶναι καὶ ὁ δεῦτερος, ἔτι δὲ ὁ τρίτος.» Αὕτη προπαρασκευάζει τὸ ἔδαφος ἐξ οὗ φύονται ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ ἀρετὴ· αὕτη παρέχει εὐχαρίστησιν εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἐλαστικότητα εἰς τὸ πνεῦμα· εἶναι ἡ συνοδὸς τῆς χάριτος, ὁ φύλαξ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἡ μήτηρ τῆς συνέσεως. Εἶναι τὸ καλλίτερον τῶν τονικῶν τῆς ψυχῆς. «Δὲν ὑπάρχει φάρμακον», ἔλεγεν ὁ διδάκτωρ Μαρσάλ Χάλ εἰς πελάτην του, «δραστηκώτερον τῆς εὐθυμίας.»

Ἐζήτησέ τις ποτὲ παρὰ τοῦ Λουθήρου ἱατρικὸν κατὰ τῆς μελαγχολίας· ἀπήνηται· «Τὸ

μᾶλλον ἀρμύζον νέοις καὶ γέροντιν εἶναι ἢ εὐθυμία καὶ τὸ θάρρος, εὐθυμία ἀθώα, θάρρος ἐντιμον καὶ λελογισμένον· αὕτη εἶναι τὸ καλλίτερον ἀντιφάρμακον κατὰ πάσης λυπηρᾶς σκέψεως.» Πλὴν τῆς μουσικῆς καὶ ἕως πλεῖστον ἔτι ὁ Δούθηρος ἠγάπα τὰ παιδία καὶ τὰ ἄνθη. Ὁ ἄνηρ αὐτὸς ὁ ὅσον ἀγροίκος, εἶχεν εὐαισθησίαν γυναικίς.

Ἡ εὐθυμία εἶναι ἔτι μία ἀρετὴ οὐσιωδῶς ὠφέλιμος· ἐπωνόμασαν αὐτὴν τὸν καλὸν καιρὸν τῆς καρδίας. Δίδει εἰς τὴν ψυχὴν ἀρμονίαν· διότι αὕτη καθ' ἑαυτὴν εἶναι διηνεκὲς ἄσμα ἄνευ λέξεων. Ἰσοδυναμεῖ δὲ πρὸς τὴν ἡσυχίαν· δι' αὐτῆς ἡ φύσις ἀναλαμβάνει δυνάμεις, ἐνῶ ἡ δυσθυμία καὶ ἡ δυσαρέσκεια ἐξασθενοῦσι καὶ προξενοῦσι διαρκῆ φθοράν.

Διὰ τί βλέπομεν ἄνδρας, οἷοι ὁ Παλμυστρῶν, γηράσαντας ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ ἐργαζομένους μετὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως μέχρι τέλους τοῦ βίου; Διότι ἔσχον ἐμμελεῖς τὸ ἦθος καὶ συνήθης ἦτο αὐτοῖς ἡ εὐθυμία. Ἠσυχίησαν ἐκ νεότητος εἰς τὴν ὑπομονὴν, εἰς τὸ ν' ἀνέχονται νὰ υποφέρωσι πολλὰ πράγματα, μὴ ἐνδικοῦντες εἰς ματαίαις μεψιμοιρίας. Κατόρθωσαν νὰ μὴ συγκινῶνται ἐκ προσβολῶν μικρῶν καὶ εὐτελῶν. Φίλος τῶν συνήθων τοῦ λόρδου Παλμυστρῶνος ἐπὶ 20 περίπου ἔτη παρ' αὐτῷ διατρίβων, ἔλεγεν ὅτι οὐδέποτε εἶδεν αὐτὸν ὠργισμένον παρὰ μόνον ἄπαξ, ὅτε τὸ ὑπουργεῖον, οὐτινος ἀπετέλει μέρος, ὑπεύθυνον ὄν διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἀφγανιστάν, ἀδίκως κατηγορήθη ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων ἐπὶ ψεύδει, ἐπιπορκίᾳ καὶ κολοβώσει ἐκουσίᾳ τῶν δημοσίων ἐγγράφων.

Ἡ ἱστορία εἰκονίζει ἡμῖν τοὺς ἐξοχωτέρους τὸν νοῦν ἄνδρας, ὡς ἀνθρώπους εὐθύμους καὶ αὐτάρκεις, οὔτε φήμην, οὔτε χροῦμα, οὔτε ἐξουσίαν ἐπιζητούντας, ἀλλ' ἀγαπῶντας τὴν ζωὴν καὶ γνωρίζοντας νὰ ποιῶσι χρᾶσιν αὐτῆς. Τὸ αἶσθημα τοῦτο διακρίνεται ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Ὀρατίου, τοῦ Βιργιλίου, τοῦ Μονταίνου, τοῦ Σαιξσπέρου, τοῦ Κερβάντε. Εὐθυμία ἀγνή καὶ γλυκεῖα ἀποπνεῖ ἐκ πάντων αὐτῶν τῶν δημιουργημάτων. Ἐν τοῖς ἀγαπητοῖς τούτοις ἀνδράσι δυνάμει εἶτι νὰ μνημονεύσωμεν τοῦ Μώρου, Βάκωνος, Λεονάρδου δὲ Βίντση, Ῥαφαήλου καὶ Μιχαὴλ Ἀγγελίου. Ἦσαν εὐτυχεῖς, διότι ἀδιαλείπτως ἡσυχολοῦντο περὶ τὴν καλλιτέραν πασῶν τῶν ἐργασιῶν, τοῦ νὰ πλάττωσιν ἔργα ἀντλοῦντες ἐκ τοῦ πλούτου τῆς εὐρείας αὐτῶν διανοίας.

Ὁ Μίλτων, μεθ' ὅλας τὰς δοκιμασίας καὶ τοὺς πόνους οὓς ὑπέστη, εἶχε τὸ ἦθος φαιδρῶν. Ἐτυφλώθη, ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν φίλων του, διήλθε χειρίστως ἡμέρας· τὸ πᾶν περὶ αὐτὸν ἦτο μέλαν, ἡ καρδία του ὅμως καὶ αἱ ἐλπίδες του δὲν ἐκάμθησαν· διετέλεσεν ὢν

σταθερὸς καὶ ἐθάδισεν εὐθὺ τὴν ὁδὸν του.

Τοιοῦτοι δὲ ὑπῆρξαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἄνδρες. Ὁ Τζόνσον ἦτο γνώμης ὅτι ὁ ἄνθρωπος καθίστατο βελτίων γηράσκων καὶ ὅτι ἡ φύσις ἀπέβαινε σὺν τῇ ἡλικίᾳ μαλακωτέρα. Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ θεωρεῖν τὴν ἀνθρωπότητα εἶναι μᾶλλον εὐχάριστος ἢ ὁ τοῦ λόρδου Σεστερφίλδ, ὁ ὁποῖος ἐθεώρει τὸν βίον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν κυνικοῦ, καὶ ἐδόξαζεν ὅτι ἡ καρδία δὲν βελτιοῦται σὺν τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τοῦναντίον σκληρύνεται. Ἀμφότεραι αἱ γνώμαι δύνανται νὰ εἶναι ἀληθεῖς, ἀλλὰ τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὄψεως μεθ' ἧς βλέπομεν τὸν κόσμον καὶ ἐκ τοῦ ἤθους, ὅπερ διευθύνει ἡμᾶς.

Ὁ Βάλτερ Σκῶτ ἦτο ἀληθῆς τύπος ἤθους εὐμενοῦς καὶ ἀγχιθοῦ. Ἠγαπᾶτο παρὰ πάντων. Δὲν ἔμενέ ποτε ἐν τινὶ οἴκῳ χωρὶς καὶ αὐτὰ τὰ μόλις ψελλίζοντα ἢ βαδίζοντα παιδία νὰ μὴ λάθωσι διαφῆρον φιλικὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ Σκῶτ διηγήθη συμβᾶν τῆς παιδικῆς του ἡλικίας εἰς τὸν πλοίαρχον Βασίλειον Χάλ μαρτυροῦν τὴν εὐαισθησίαν τῆς ψυχῆς του. Ἡμέραν τινὰ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν κύων, αὐτὸς δὲ κύψας ἤρπασε μέγαν λίθον, ὃν ἐξεσφενδόνισε κατὰ τοῦ κυνὸς καὶ ἔθραυσε τὸν πόδα· οὐχ ἤττον τὸ ἀθῶον ζῶον ἔσχε τὴν δυνάμιν νὰ συρθῆ μέχρι τοῦ Σκῶτ καὶ νὰ λείξῃ τοὺς πόδας του. Ἡ μνήμη τοῦ συμβεβηκότος τούτου παρηκολούθησε τὸν Σκῶτ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον καὶ εἶχε πάντοτε τύψιν συνειδήτος ἐπὶ τούτῳ. «Τοιαῦτα συμβᾶντα κατὰ τὴν νεότητά, ἐφ' ὧν νὰ γνωρίζῃ τις νὰ σκευθῆ, ἔχουσι βραδύτερον μεγάλην ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος ἐπήρειαν.»

«Εὐρετέ μοι, ἔλεγεν ὁ Σκῶτ, ἄνθρωπον ἀστεῖον καὶ ἐντιμον.» Αὐτὸς δὲ οὗτος ἐγέλα πάντοτε μεθ' ἰλαρᾶς διαθέσεως. Εἶχε πρὸς πάντα εὐμενῆ τινα λέξιν εἰς τὰ χεῖλη· ἡ ἀγαθότης ἵπτατο περὶ αὐτὸν διὰ συμπαθητικῶν τρόπων· διεσκέδαζε δ' οὕτω πάντων τὴν ἐπιφύλαξιν καὶ τὸν φόβον, ὃν ἐνέπνεε τὸ ἔνδοξον αὐτοῦ ὄνομα. «Ἐρχεται ἐδῶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ συνοδίας μεγάλων προσώπων», ἔλεγεν ὁ φύλαξ τῆς Μονῆς Μελορζ εἰς τὸν Βασιγκτῶνα Ἰρβιγκ, «καὶ θ' ἀμφεβαλλὸν ἐὰν δὲν ἦκουον τῆς φωνῆς του, ἦτις μ' ἐκάλει, Τζόνη! Τζόνη Μπόβερ! Ἄμα παρουσιασθῶ, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ γίνω δεκτὸς δι' ἀστεῖας καὶ ἐπιχαρίτου λόγου. Ὁμιλεῖ καὶ γελᾷ μετ' ἐμοῦ ὡς γερόντισσα» συλλογίσθητι δὲ ὅτι εἶναι ἄνθρωπος γραμματισμένος!»

Ὁ διδάκτωρ Ἀρνόλδ ἦτο ὡσαύτως γνωστὸς ἐκ τῶν προσιτῶν αὐτοῦ τρόπων, φιλικῶν καὶ συμπαθητικῶν. Δὲν εἶχε τὸ ἐλάχιστον αἶσθημα προσποιήσεως καὶ ὑπεροφίας. «Δὲν ἐγνώρισα ἄνθρωπον μετριοφρονέστερον τοῦ διδάκτορος», ἔλεγεν ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας τοῦ Λαλεχάμι. «ἔρχεται καὶ σφίγγει τὴν χεῖρά μας ὡς νὰ ἦτο κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας.»

Οἱ ἔξοχοι ἐπιστήμονες ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπομονητικοί, ἐργατικοί καὶ εὐθυμοί. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν ὁ Γαλιλαῖος, ὁ Καρτέσιος, ὁ Νεύτων, ὁ Λαπλάς. Ὁ Εὐλερὸς ὁ μαθηματικὸς καὶ μέγας φιλόσοφος ἐκέκτητο καθ' ὑπερβολὴν τὰς πολυτίμους ταύτας ἀρετάς. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ἐτυφλώθη ἐντελῶς, ἀλλ' ἐξήκολούθησε γράφων εὐθύμως ὡς πρότερον, ἀναπληρῶν τὴν ἄλλειψιν τῆς ὁράσεως διὰ διαφόρων μηχανικῶν τρόπων, καὶ ἀσκῶν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν μνήμην του, ἥτις κατέστη ἰσχυρῶς ὀξεῖα. Ἡ μεγίστη τῶν ἡδονῶν αὐτοῦ ἦτο νὰ ἔχη παρ' ἑαυτῷ τοὺς ἐγγόνους του, οὓς ἐδίδασκεν ἐν ὥρᾳ σχολῆς. Τοιοῦτος ὑπῆρξε καὶ ὁ καθηγητῆς Ῥοβινσὼν τοῦ Ἐδιμβούργου.

Ἐν τῶν τρομερωτέρων παραδειγμάτων, ἅτινα τὸ ἦθος καὶ ἡ ὑπομονὴ ἐνὸς ἀνδρὸς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ, συνέβη εἰς τὸν περιώνυμον φιλόσοφον Ἀβωζίτ κατὰ τὴν ἐν Γενεύῃ διαμονὴν του· δμοιάζει κατὰ τι πρὸς τὸ συμβᾶν εἰς τὸν Νεύτωνα. Μεταξὺ τῶν λοιπῶν μελετῶν του ὁ Ἀβωζίτ κατεγίνετο πολὺ καὶ εἰς τὴν τοῦ βαρομέτρου ὅπως συναγάγη τοὺς γενικοὺς νόμους τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως. Ἐπὶ εἰκοσιεπτὰ ἔτη καθ' ἑκάστην ἔκαμνεν ἀπείρους παρατηρήσεις, ἃς ἔγραφεν ἐπὶ τεμαχίων χάρτου πρὸς τοῦτο παρεσκευασμένον. Ἡμέραν τινὰ, ὑπῆρξεν αἰσθητικὸς εἰς τὴν οἰκίαν του προσληφθεῖσα ἡδέλησεν ἐπιδεικνύουσα τὸν ζῆλόν της νὰ τακτοποιήσῃ τὰ πάντα· ἐν ἄλλοις δὲ ἐκαθάρισε καὶ τὸ σπουδαστήριον τοῦ Ἀβωζίτ. Ὅταν οὗτος εἰσῆλθεν ἠρώτησε τὴν ὑπῆρέτριαν· «Τί ἔκαμες τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον ἦτο περὶ τὸ βαρομέτρο; ὦ, κύριε, ἀπήνησεν, ἦτο τόσον ἀκαθάρτον, ὥστε τὸ ἔκαυσα καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔβαλα ἐν καθάρῳ, ὡς βλέπετε.» Ὁ Ἀβωζίτ ἐσαύρωσε τὰς χεῖρας, καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐσωτερικῆς πάλης μετὰ τόνου ἠρέμου καὶ καρτερικοῦ εἶπε· «Κατέστρεψες πορίσματα μελέτης 27 ἔτων· εἰς τὸ μέλλον μὴ ἐγγίξῃς τίποτε ἐκ τῶν ἐν τῷ δωματίῳ τούτῳ.»

Ἡ σπουδὴ τῆς φυσικῆς ἱστορίας, πλείω τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν, φαίνεται ὅτι παρέχει εἰς τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς μεγαλειτέραν τῆς συνήθους δόσιν ἀταράχου καὶ εὐθύμου ἡθους. Ὁ βίος τῶν φυσιολόγων παρατείνεται πλείωτερον τοῦ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν. Μέλος τῆς ἐν Λονδίῳ ἐταιρίας τοῦ Λινναίου εἶπεν ἡμῖν ὅτι ἐπὶ 14 μελῶν θανάτων τῷ 1870, δύο εἶχον ἡλικίαν 90 ἐτῶν, 5 ὑπὲρ τὰ 80 καὶ δύο ὑπὲρ τὰ 70.

Ὁ Ἀδανσὼν, ὁ Γάλλος βοτανικὸς, ἦτο 70 ἐτῶν ὅτε ἡ ἐπανάστασις ἐξερόαγη· τότε δ' ἐν τῷ κλονισμῷ ἐκείνῳ ἀπώλεσε τὸ πᾶν, τὴν περιουσίαν του, τὴν θέσιν του καὶ τοὺς κήπους του. Ἄλλ' ἡ ὑπομονή, τὸ θάρρος καὶ ἡ καρτερία οὐδέποτε κατέλιπον αὐτόν. Περιῆλθεν εἰς τὴν μεγαλειτέραν ἔνδειαν, ἐστρεφεῖτο τροφῆς καὶ ἐνδυμάτων,

καὶ ὅμως ὁ ζῆλος αὐτοῦ πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῖνας διέμενεν ὁ αὐτός. Ἡμέραν τινὰ προσκλήθεις ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου ὡς ἐν τῶν ἀρχαιοτέρων μελῶν νὰ παρευρεθῆ εἰς συνεδρίασιν, ἐξέφρασε τὴν λύπην του ὅτι δὲν δύναται ἕνεκεν ἐλλείψεως ὑποδημάτων. Ἡτο θέαμα συγκινητικόν, λέγει ὁ Κυβιέρος, ἡ θέα τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου γέροντος, κύπτοντος ἄνωθεν τῆς τέφρας ἐστίας λειποψυχόντος πυρὸς καὶ ζητοῦντος τρεμοῦσιν χεῖρὶ νὰ χαράξῃ ἐπὶ βράκου χάρτου γράμματα, ἐπιλανθανόμενος οὕτω πασῶν τῶν συμφορῶν τοῦ βίου καὶ ἀποροφώμενος ὑπὸ νέας τινὸς ἰδέας ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας, κατερχομένης ὡς νόμφης εὐεργετικῆς ὅπως τέρψη αὐτὸν εἰς τὴν ἐρημίαν του.

Τὸ διευθυντήριον ἐχορήγησεν αὐτῷ μικρὰν σύνταξιν, ἣν ὁ Ναπολέων ἐδιπλασίασε· τέλος δὲ ἤρεμος θάνατος ἐπέηλθεν εἰς ἀνακούφισιν τῶν δεινῶν του κατὰ τὸ 89^{ον} ἔτος τοῦ βίου του. Εἰς ὅρος τῆς διαθήκης του ὡς πρὸς τὴν κηδεῖαν του εἰκονίζει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνδρὸς. Ἠθέλησε τὸ μόνον κόσμημα τοῦ φερέτρου του νὰ σύγκειται ἐξ ὄρου κεκοσμημένου ἐκ τῶν ἀνθέων 58 οἰκογενειῶν φυτῶν, ἃς αὐτὸς ἀνεῦρε καὶ προσέφερεν εἰς τὴν ἐπιστήμην. Ἀσθενῆς, ἀλλὰ συγκινητικὴ εἰκὼν διαρκούς μνημείου τῶν ἔργων του.

Πλείστα δὲ παραδείγματα δραστηριότητος μετ' εὐθυμίας δυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν. Ὅλοι οἱ εὐρείας καὶ υγιοῦς διανοίας ἄνδρες εἶναι εὐθυμοὶ καὶ χαρμόσυνοι. Τὸ παράδειγμα τῶν εἶναι μεταδοτικόν, ἐμψυχοῦ καὶ ἐνθαρρύνει πάντας, οἵτινες ἔτυχον ὑπὸ τὴν ἐπίδρασίν του. Εἶπον περὶ τοῦ Σιρ Τζὼν Μακκλὸμ ὅτι διατρέβων ἐν Ἰνδίας μόλις παρουσιάζετο εἰς στρατόπεδον, κατειλημμένον ὑπὸ καταφρέας, καὶ ἐπενείργει ὡς ἡλικιᾷ ἀκτίς· οὐδεὶς κατέλιπεν αὐτὸν μὴ ἔχον τὸ μείδιμα εἰς τὰ χεῖλ'· ἀδύνατον ἦτο ν' ἀντισταθῆ τις εἰς τὴν μαγειάν, ἣν ἐνέπνευεν ἡ συμπθητικὴ αὐτοῦ παρουσία.

Αἱ ἀληθεῖς πηγαὶ τῆς φαιδρότητος εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ ἐλπίς καὶ ἡ ὑπομονή. Ἡ ἀγάπη προκαλεῖ τὴν ἀγάπην καὶ γεννᾷ τὴν εὐπροσηγορίαν. Ἡ ἀγάπη ἐμπνέει παρὰ τοῖς ἄλλοις γενναίας ἰδέας καὶ ἐμπιστοσύνην. Ὁ ἀγαπῶν ἀποβαίνει φιλελεήμων, γλυκὺς καὶ εὐκρινής· διακρίνει τὸ καλὸν· βλέπει τὴν καλὴν μόνον ὄψιν τῶν πραγμάτων καὶ τὸ πρόσωπον ἔχει ἐς αἶε ἐστραμμένον πρὸς τὴν εὐτυχίαν. Βλέπει «λάμπριν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν χλόην, καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθέων ἀκτῖνα ἡλίου.» Ἐνθαρρύνει τὰς γενναίας σκέψεις καὶ ζῆ ἐν ἀτμοσφαιρᾷ αὐτάρκει. Ἡ ἀγάπη δὲν ἔχει ὑλικὴν ἀξίαν καὶ ὅμως εἶναι πολυτίμος· διότι πληροῖ εὐλογιῶν τὸν κεκτημένον αὐτὴν καὶ διαχέει περὶ αὐτὸν εὐτυχίαν. Αἱ λύπαι αὐταὶ τοῦ ἀγαπῶντος εἶναι μεγεγμένα μεθ' ἡδονῆς, καὶ αὐτὰ τὰ δάκρυα ἔχουσι τι τὸ γλυκὺ.

Ὁ Βένθιαμ κατ' ἀρχὴν δοξάζει· ὅτι ἕκαστος

ἄνθρωπος αὐξάνει τὸ κεφάλαιον τῶν ἀπολαύσεων του ἀναλόγως ἐκείνου, ὅπερ δαπανᾷ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, διότι ἡ ἀγαθότης ἐλκύει τὴν ἀγαθότητα.

Τὸ κράτος τῆς ἀγαθότητος εἶναι ὄντως μέγα. Ὁ Leigt Hunt εἶπεν ὀρθῶς ὅτι ἡ δύναμις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν ἔχει τοσαύτην ἰσχύνη, ὅσην ἡ γλυκύτης τοῦ χαρακτῆρος. Οἱ ἄνθρωποι κυβερνῶνται πάντοτε κατὰ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους συμπαιθείας των· ὑπάρχει δὲ καὶ παροιμία λέγουσα ὅτι οἱ ἄνθρωποι συλλαμβάνονται διὰ τῆς γλυκύτητος, καὶ ἐτέρα κοινότερα ὅτι περισσότερο ψῶμι τρώγεται μὲ τὸ μέλι παρὰ μὲ τὸ ξύδι.

Πᾶσα ἀγαθοεργὸς πράξις, λέγει ὁ Βένθαμ, εἶναι ἐκδήλωσις δυνάμεως καὶ θεμέλιον φιλίας. Διὰ τί ἡ ἐξουσία δὲν ἀσκειῖται νὰ παράγῃ μᾶλλον εὐχαρίστησιν παρὰ λύπην;

Ἡ ἀγαθότης δὲν συνίσταται εἰς τὸ προσφέρειν ὄψρα, ἀλλ' εἰς τὸ φέρεσθαι εὐγενῶς καὶ γενναίως. Πολλοὶ δίδουσιν ἐνίοτε χρήματα ἐκ τοῦ βαλαντίου των, ἀλλ' ἡ φιλάνθρωπία αὕτη δὲν εἶναι ἀπόροια τῆς καρδίας. Ἡ ἐλεημοσύνη ἡ περιοριζομένη εἰς τὸ νὰ δίδῃ τις τὰ χρήματά του δὲν λογίζεται ὡς μέγα τι, συνήθως δὲ προξενεῖ μᾶλλον κακὸν ἢ καλόν· μόνον ἡ ἀγαθότης ἡ ἐπιδεικνυομένη δι' ἀληθοῦς συμπαιθείας καὶ ἡ ἐπικαίρως διδομένη συνδρομὴ φέρει πάντοτε ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

Οἱ προσηνεῖς ἄνθρωποι εἶναι οἱ ἐνεργητικώτεροι ἐν τῷ κόσμῳ, ἐνῶ οἱ ἐγωῖσται καὶ σκεπτικοί, οἱ ἑαυτοὺς μόνον ἀγαπῶντες, διαμένουσιν ἄεργοι. Ὁ Βυφὼν ἀπεφάνητο ὀρθῶς εἰπὼν ὅτι οὐδεμίαν ἐμπιστοσύνην εἶχεν εἰς ἄνθρωπον ἀρξάμενον τοῦ βίου του ἄνευ ἐνηουσιασμοῦ πρὸς τι πράγμα. Διότι πρέπει τοῦλάχιστον ν' ἀποδείξῃ τις ὅτι ἔχει πίστιν εἰς τι καλόν, μέγα καὶ γενναῖον καὶ ὅταν ἔτι φαίνεται ἀδύνατος ἡ πραγματώσις του.

Ἡ ματαιότης, ὁ σκεπτικισμὸς καὶ ὁ ἐγωῖσμὸς εἶναι πάντοτε λυπηροὶ τοῦ βίου συνοδοί. Διὰ τὴν νεότητα δὲ εἶναι τι παρὰ φύσιν. Ὁ μάταιος ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὸν ὑπὸ θρησκοληψίας καταληφθέντα. Ἡ περὶ ἑαυτοῦ διαρκῆς ἐνασχόλησις δὲν γεννᾷ εἰς αὐτὸν οὐδεμίαν σκέψιν περὶ τῶν ἄλλων. Τὸ πᾶν ἀναφέρει εἰς ἑαυτὸν δὲν σκέπτεται ἢ περὶ ἑαυτοῦ· μελετᾷ ἐφ' ἑαυτοῦ, μέχρις οὗ ἡ μικρὰ προσωπικότης του καθίσταται ὁ ἴδιος αὐτοῦ μικρὸς θεός.

Οἱ χεῖριστοι ὅμως πάντων εἶναι οἱ μεμψιμοῖροι, οἱ ἀδιαλείπτως μεμψιμοιροῦντες κατὰ τῆς τύχης, οἱ εὐρίσκοντες ὅτι τὸ πᾶν βαδίζει κακῶς, οὐδὲν δὲ θέλοντες νὰ πράξωσι πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων, οἱ διακηρύσσοντες ὅτι τὰ πάντα κατεστράφησαν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον. Οἱ μεμψιμοῖροι οὗτοι εἶναι πάντοτε οἱ ἐλαχίστην προσφέροντες συνδρομὴν εἰς τὰ προσκόμματα τοῦ βίου. Οἱ χεῖριστοι ἐργάται

εἶναι οἱ συνήθως παραπονούμενοι, καὶ ὁ χεῖριστος τροχὸς εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τρίζει.

Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ ἐθίσωμεν ἑαυτοὺς νὰ μὴ ταρασσώμεθα ἐκ τῶν μικρῶν ἐνοχλήσεων, ἀς συνήθως ὑποτρέφομεν. Τῇ ἀληθείᾳ, ἡ κυρία πηγή τῆς ἀνίας ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δὲν εἶναι δεινὰ πραγματικά, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς διανοίας μικραὶ κακώσεις καὶ ἐλαφραὶ θλίψεις. Πρὸ τῆς μεγάλης λύπης αἱ μικραὶ ταραχαὶ διασκεδάζονται· ἀλλ' οὐχ ἤττον οἱ ἄνθρωποι συνήθως ἐκ διαθέσεως λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν μικρὰν ἀδυναμίαν καὶ θωπεύουσιν· αὕτη δὲ δὲν εἶναι συνήθως ἡ πλάσμα τῶν διαλογισμῶν των, καὶ ἐν τούτοις λησμονοῦντες ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς εὐτυχίας, τὰ εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, περιθάλλουσιν αὐτὴν μέχρις οὗ κυριευθῶσιν ἐντελῶς ὑπὸ ταύτης. Κλείομεν τὴν θύραν εἰς τὴν φαιδρότητα καὶ περιβάλλομεν ἑαυτοὺς ὑπὸ τῆς θλίψεως, παραπονούμεθα καὶ ἀσχάλλομεν, ὁμιλοῦμεν μετὰ βαρυθυμίας, κρίνομεν αὐστηρῶς, καὶ ἀκοινωνῆτοι γενόμενοι θεωροῦμεν καὶ τοὺς ἄλλους τοιούτους. Καθιστώμεν τὴν καρδίαν μας ταμειὸν πόνων, οὓς ἐπιβάλλομεν εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἐπάρχουσιν ἐν τούτοις περιπτώσεις, ἀς ὁ ἠθικολόγος δὲν δύναται νὰ προΐδῃ. Ἡμέραν τινὰ παρουσιάσθη τις πάσχων δυσπεψίαν καὶ ἔχων κατηφῆ τὴν ὄψιν εἰς περιώνυμον ἰατρὸν καὶ διηγήθη τὸ πάθος του. «ὦ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς, δὲν ἔχετε ἀνάγκην παρὰ νὰ κατορθώσετε νὰ γελάσετε μὲ τὴν καρδιά σας· πηγαίνετε νὰ ἰδῆτε τὸν Γριμάλδην.» «Οἶμοι, ἀπήντησεν ὁ πάσχων, εἶμαι ὁ Γριμάλδης.»

Ἡθος τεταραγμένον, ἀνήσυχον, δύστροπον, προξενοῦν θλίψεις πάντοτε εἶναι ὀλέθριον εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς. Πόσοι ἄνθρωποι περιβάλλονται μὲ ἀκάνθας, ὥστε μόλις δύναται τις νὰ πλησιάσῃ αὐτοὺς ἐκ φόβου μὴ πληγωθῇ;

Ἐὰν προτίθεται τις νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ἄκρα ἀς προσεγγίσῃ εἰς τὸ τῆς πραότητος. Τοιαύτη ἡ φύσις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἀνθίσταται κατὰ τῆς πίεσεως· τὸ πᾶν κατορθοῦται διὰ τῆς γλυκύτητος, οὐδὲν διὰ τῆς δυνάμεως. Γλυκὺς λόγος καταπραΰνει τὴν ὀργὴν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ πῦρ· δὲν ὑπάρχει δὲ γῆ τόσον ἀχάριστος, ἢ νὰ μὴ δύναται τις νὰ καλλιεργήσῃ διὰ τῆς πραότητος. Ἡ μετὰ χάριτος λεγομένη ἀλήθεια παρὰ γαίε ἀποτέλεσμα οἷον τὰ ριπτόμενα ῥόδα εἰς τὸ πρόσωπον. Πῶς δυνάμεθα ν' ἀντισταθῶμεν κατὰ ἐχθροῦ, οὐτινος τὰ ὄπλα εἶναι μαργαρίται καὶ ἀδάμαντες;

Τὰ δεινὰ δὲν νικῶνται ὅταν προκαλῆ τις αὐτά. Ἐὰν φέρωμεν ἀδιαλείπτως φορτία ἐφ' ἡμῶν θὰ συντριβῶμεν ὑπὸ τὸ βάρος. Ὅταν ἡ δυστυχία ἐπέρχεται ὀφείλομεν νὰ δεχώμεθα αὐτὴν γενναίως· ὅτι ὁ Πέρθης ἔγραψεν εἰς νέον

τινά, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι ἐθέρει καίρια μικρά ἀτυχήματα, ἦτο συμβουλή ἄρθη: «Βάδιζε εἰς τὰ ἔμπροσ μετ' ἐλπίδος καὶ πεποιθήσεως. Τὴν συμβουλήν ταύτην σοὶ δίδει γέρον, ἐπὶ πολὺν χρόνον κομίσας τὸ βάρος καὶ τὰς λύπας τοῦ βίου. Ὁφείλομεν πάντοτε νὰ ἰστάμεθα ὄρθιοι εἰς πᾶν ὅ,τι ἐπέρχεται καὶ ν' ἀποφασίζωμεν φαιδρῶς, νὰ ὑφιστάμεθα τὴν ποικίλην ἐπίδρασιν τοῦ βίου τούτου. Ὀνομάσατε τὸ τοιοῦτον κουφότατα καὶ ὑπὸ τινά ἔποψιν θὰ ἔχετε δίκαιον, διότι τὰ ἄνθη καὶ τὰ χρώματα εἶναι ἄτομα οὐδὲ ὄλως βαρύνοντα τὴν ἀτμοσφαῖραν· ἀλλ' ἡ κουφότης αὕτη εἶναι ἔμφυτος τῇ ἡμετέρᾳ φύσει, ἥτις ἄνευ αὐτῆς ἤθελεν κύψει ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ χρόνου. Ἐνόσω ζῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς, πρέπει νὰ παίζωμεν καὶ γελῶμεν μετ' αὐτῆς καὶ μετὰ παντός ὅπερ ἀνθεὶ καὶ ἐξαφανίζεται ἐπ' αὐτῆς. Ἡ βεβαιότης ὅτι ὁ φθαρτός αὐτὸς βίος δὲν εἶναι παρὰ ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς ὑψηλότερον σκοπὸν δὲν πρέπει νὰ κωλύη ἡμᾶς ν' ἀπολαύωμεν αὐτῆς· μάλιστα ὀφείλομεν, διότι ἄλλως ἤθελε καταλείπει ἡμᾶς ἐντελῶς ἢ δραστηριότης.»

Τὸ φαιδρὸν ἦθος εἶναι συνοδὸν τῆς ὑπομονῆς, ἥτις εἶναι εἰς τῶν κυρίων ὄρων τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ἐπιτυχίας ἐν τῷ βίῳ. «Ὁ θέλων νὰ ὑψηρευτῆται πρέπει νὰ εἶναι ὑπομονητικὸς», εἶπεν ὁ Γεώργιος Χέρβερετ.

Ἡ τελευταία δὲ καὶ ἡ μεγαλειτέρα τῶν κτήσεων εἶναι ἡ ἐλπίς· καὶ ὅμως εἶναι ἡ κοινοτέρα πασῶν. Ὁ Θαλῆς ὁ φιλόσοφος εἶπε· «Καὶ οἱ μὴ δὲν ἔχοντες, ἔχουσι τὴν ἐλπίδα.»

Ἡ ἐλπίς εἶναι ἡ βοήθεια τοῦ πτωχοῦ· ὠνόμασαν αὐτὴν ἄριτον τοῦ πτωχοῦ. Αὕτη ἐμπνέει καὶ διευθύνει τὰς μεγάλας πράξεις. Ἰστορεῖται ὅτι ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος κληρονομήσας παρὰ τοῦ πατρὸς του τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας διένειμεν εἰς τοὺς φίλους του τὸ μέγιστον μέρος τῶν χωρῶν, ἃς ὁ πατὴρ του κατέλιπε· ὅτε δὲ ὁ Περδίκκας ἠρώτησε· «Σεαυτῷ δὲ, ὦ βασιλεῦ, τί καταλείπεις; Ἀπήνητε»· «Τὰς ἐλπίδας.»

Ἡ ἐκ τῶν ἀναμνήσεων χαρὰ εἶναι πάντοτε ἀσθενὴς παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἐλπίδος προερχομένην. Διότι ἡ ἐλπίς εἶναι ἡ μήτηρ πάσης προσπαθείας καὶ τάσεως· ἕκαστον δῶρον τοῦ Θεοῦ διηνεκῶς φέρει τὴν πνοὴν τῆς ἐλπίδος. Δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι εἶναι ὁ μοχλὸς ὁ ἠθικὸς τῆς κινήσεως τοῦ κόσμου, ὁ τερῶν αὐτῶν ἐν κινήσει. Ἄνευ ἐλπίδος, ἔλεγεν ὁ Βύρων, ποῦ ἤθελεν εἶσθαι τὸ μέλλον;—εἰς τὸν Ἄδην! Ἄνωφελές νὰ εἴπωμεν ποῦ εἶναι τὸ παρὸν, διότι οἱ πλείστοι γνωρίζουσι τοῦτο· ὡς πρὸς τὸ παρελθὸν δὲ, τί μᾶλλον δεσπόζει τῆς ἡμετέρας μνήμης;—αἱ ἀπωλεσθεῖσαι ἐλπίδες. Λοιπὸν εἰς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ἐλπίς, ἐλπίς, καὶ πάντοτε ἐλπίς.

A. M.

ΕΠΙΧΑΡΤΩΣΙΣ ΠΛΟΙΩΝ

Καταπληκτικαὶ εἶναι αἱ ποικίλαι χρήσεις τῆς συμπεπικνωμένης ζύμης ἐκ χάρτου. Κατεσκευάσαν πλαίσια εἰκόνων, γεισώματα οἰκιῶν, σπονδύλους στηλῶν, ἐπιστήλια, ἐπιπλα, οἰκίας κτλ. Ἐπροχώρησαν δὲ καὶ εἰς τὸ νὰ κατασκευάσωσι τροχοὺς ἀτμαμαζῶν σιδηροδρόμων, τάπητας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπομιμῶνται τὰ διάφορα εἶδη τῶν ξύλων, ἐπικαλύμματα τοίχων δωματίων, καὶ, εἶναι πιστευτόν; καπνοδόχους σωλήνας ἐλαφροτάτους καὶ ἀπροσβλήτους ἐκ τοῦ πυρός.

Ἡδὴ γίνεται σκέψις πρὸς πρακτικωτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ χάρτου, καθὰ λέγει ὁ Λουδοβ. Φιγκιέ. Πρόκειται τῆς ζύμης ταύτης ἐκ χάρτου νὰ γίνῃ χρῆσις πρὸς περικάλυψιν καὶ προφύλαξιν τῶν πλοίων.

Πάντες γινώσκουσι τὰ ἀτοπήματα τῆς περιενδύσεως τοῦ σκάφους τῶν πλοίων διὰ πλακῶν σιδήρου. Τὸ μέταλλον, καίπερ βεβαμμένον, καλύπτεται ὑπὸ χόρτου κογχυλίων καὶ γαιωδῶν ἐπιστρωμάτων, πρὸ πάντων ἐν τοῖς ὕδασι τῶν τροπικῶν. Ὁ πλοίαρχος Βάρρενς ἐσκέφθη ἐπὶ τοῦ μεταλλικοῦ ἐπικαλύμματος, τοῦ ὑπὸ τὸ ὕδωρ, νὰ προσκολληθῇ στρώμα χάρτου δι' εἰδικοῦ τινος συγκολλητικοῦ φυράματος.

Ὁ Σέραπις, ἀγγλικὸν πλοῖον οὕτως ἐπεन्दυθὲν, ἔπλευσεν εἰς Ἰνδίας, ὅπου ἐντὸς λιμένος ἔμενε δύο μῆνας· κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἐπεθεώρησαν τὸ πλοῖον ἐν τῇ δεξαμενῇ καὶ παρήρησαν ὅτι τὸ πείραμα ἀρκεύοντως ἐπέτυχεν· οὕτως οὐδεμία ἐπικόλλησις κογχυλίων καὶ χόρτου εἶχε συμβῆ, πλὴν εἰς ὀλίγα τινὰ μέρη, ὅπου ὁ χάρτης δὲν εἶχε συγκολληθῆ.

Ἐντεῦθεν παρατηρεῖται ἀληθὴς πρόοδος· διότι οἱ ναυτικοὶ λέγουσιν ὅτι αἱ ἀκαθαρσίαι τοῦ σιδηροῦ περικαλύμματος δίδουσι εἰς ἕκαστον πλοῦν μεταξὺ ἀνόδου καὶ καθόδου διαφορὰν ταχύτητος ἐνὸς καὶ ἡμίσεως κόμβου. Διὰ τῆς γενομένης λοιπὸν νέας ἐφευρέσεως τὸ ἀτόπημα τοῦτο προλαμβάνεται.

Δὲν εἶναι δὲ ὄντως ἐκπληκτικόν, λέγει, ὁ Φιγκιέ, τὸ πρόβλημα τῆς περικαλύψεως τῶν πλοίων διὰ περικαλύμματος ἐλαφροῦ, στερεοῦ καὶ ἀπροσβλήτου ὑπὸ τῆς θαλάσσης, οὐτινος πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος ζητεῖται ἡ λύσις, νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν του ἐφ' ἐνὸς φύλλου χάρτου; Α*.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Παρουσιασθεῖς τις πρὸ τῆς θύρας γαλακτοπώλου:

—Πόσον πωλεῖτε τὴν ὀκτὰ τὸ γάλα; ἠρώτησε.

—Ὅγδοήκοντα λεπτά, κύριε.

—Δὲν ἔχετε ἀπὸ πεντήκοντα;

—Ὅχι, κύριε· ἂν ὅμως ἀγαπάτε, ἐμποροῦμεν νὰ σᾶς κατασκευάσωμεν..

Εἰς τι δικαστήριον διεξήγετο ὑπόθεσις τις κα-